

תחרות רשימות מ. 10

„לא תמיד יוכל „צייד השריון“ להתגבר על השריון לבדו, והוא עלול לבקש את עזרת שאר אנשי היחודה, והללו חייבים לדעת על מקומו של ה„צייד“ ודרכי פעולתו. זאת ועוד: לא תמיד יופיע רכב השריון למקום עמדת הצייד דוקא, אפילו היה תכנונו של המפקד נכון“.

יחד עם זאת חייבים להיות בכל יחידה צוותות המאומנים במיוחד ללחימה בשריון (בכיתה היא זה איש הרב"ט!) הצעה מקורית בענין זה מצאנו ב"רשימתו של סג"מ חיים, איש השריון:

„אם יאפשרו התנאים — יש לאמן טנקיסטים ותיקים כצוותות ללחימה בשריון, מתוך שתגובתם של אלה לנוכח השריון תהא שקולה יותר מאשר תגובת אנשי החי"ר — אפילו כשהללו עברו אימונים משולבים רבים עם שריון. כאנשי צוותות טנקים ותיקים ידעו על בורין — מהוך נסיונם הרב — את אפשרויותיו הפתוחות של שריון האויב למינהו, על מקומות התורפה שלו וצדדיו הפגיעים“.

רשימות ראויות להערכה נתקבלו מפרי עטם של אביגדור גולדשטיין, סרן נ. פיסל ושלמה בורנשטיין. בפרס המובטח זכה אחד המשתתפים הותיקים של „תחרות הרשימות“, סג"מ יעקב צחקי, אשר רשימתו ניתנת להלן.

אימון חי"ר לעמידה בפני שריון וללחימה בו — כיצד ?

קטנות בעורף האויב, אשר מגמתו להלום מהלומות „בלתי ישירות“ השיג תוצאות גדולות יותר מאשר הסתערות חזיתית של כוח משורין גדול. כן נוכחו לדעת — ביחוד מלקח קוריאה — כי מתגונן השם מבטחו בכך שההתקפה המשורר ינת תופסק עם רדת הלילה, או שהוא בוטח בשטחים „בלתי עבירים“ לשריון — עלול להיות מופתע הפתעה גמורה. מי אידך גיסא למדו, שנקודת התורפה העיקרית של השריון היא הספקת הדלק והתחמושת שלו, וכי הוא פגיע במיוחד ב"חניות למלוי דלק, לבדק הרכב ולמנוחה לצוותות. התגוננות בפני התקפה משוררת. הלחימה בשריון מתחלקת לשתיים:

- (א) הקהית „להב החנית“ (יחידת שריון החוד הפורצת)
- (ב) שבירת התקפת השריון.

מגמת ההגנה — להפריד את „להב החנית“ המשורין מעם דרג ההבטחה והניצול וכן מעם הדרג הלוגיסטי שלו. האמצעים

תחרות זו מצאה הד רב. בין קהל הקוראים, וזכתה למספר משתתפים ניכר. עובדה זו יש לזקוף, כנראה, לזכות האקטואליות של הנושא שהוצג בתחרות זו, ולזכות היקפו הרחב של חוג המפקדים אשר בהם נוגע נושא זה באופן ישיר.

הרשימות אשר נתקבלו למערכת מגיעות, רובן ככולן, למסקנות דומות ביחס לשאלות אשר הוצגו. „ככל לוחם ולוחם, חייב אף הלוחם בשריון להיות בעל מספר תכונות אשר בלעדיתן יעמוד הוא חסר אונים במערכה, ולו גם יציידוהו המדע והטכניקה במיטב כלי הנשק ואמצעי ההשמדה אשר יוכלו להמציא ולפתח.“

הגורם הבולט ביותר המשפיע על החייל בשדה הקרב הוא בדידותו כפרט. כמובן, שמכאן אין להסיק את ביטול ערך המשמעת הצבאית — אלא להיפך: ככל שתגבר ההרמוניה בין האינדיבידואליות של הלוחם לבין אותה משמעת צבאית — כן יטיב הוא ללחום.

הביטוי „אינדיבידואליות“ מקפל בתוכו את עיקרי התכונות הדרושות ללוחם בכלל וללוחם בשריון בפרט: (1) הבנה, (2) ידיעה, (3) אומץ ותוקפנות, (4) כושר סבילות וכושר גידות (מתוך רשימתו של צבי 17).

הכל מסכימים, שיש להקנות הכשרה נ"ט בסיסית לכל אנשי היחידה, מנמק זאת סגן ראובן ראובני:

מטרת רשימה זו להצביע על דרכי אימון חיל הרגלים לעמידה בפני שריון וללחימה בו, וכן לנסות להבהיר מה הן התכונות וסוגי היכולת אותם יש לטפח לצורך זה וכיצד.

נוכח ההזדווגות ההולכת וגוברת של ארצות ערב המקב"לות נשק חדיש ורב עוצמה, ונוכח האפשרות של „סבוב שני“, עלינו להגביר את רכש נשק המגן לצה"ל ובראש וראשונה להכין את עצמנו ללחימה נגד אותם סוגי נשק המסופק כיום לארצות ערב. ברשימה זו נטפל בנושא השריון לבדו.

חיל השריון בהתקפה. מגמת חיל השריון התוקף — לאפשר הכרעה מהירה במקום ההתשה האיסית, ולכן משמש השריון מכשיר עיקרי לפעולה תוקפנית יזומה. אחרי השריון בא הדרג המנצל את הצלחתו והנע בעקבותיו בציר ההתקדמות העיקרי — חיל הרגלים הממונע שתפקידו לבסס את כיבושי השריון ולהחליטו, וכן להבטיח את צירי ההספקה שלו. לקח מלחמת העולם השניה מוכיח, כי תמרונו של יחידות שריון

שבידי ההגנה להשגת מגמה זו : מכשולים טבעיים ומלאכרי תיים, מיקוש, מחסומים וחבלות בדרכים, תותחים או משחיתי טנקים. לכל האמצעים האלה יש ערך אך ורק שעה שהם משולבים במערכת צפויה וחזקה של איי-התנגדות של חיל הרגלים.

רגלים נגד שריון — חיל הרגלים לוחם בשריון באורך פסיבי ואקטיבי כאחד. פסיבי — חפירת עמדות ותפישתן בצורה המאפשרת לו להחזיק בהן גם כאשר הטנקים עוזרים מעל ראשו. אקטיבי — כאשר הרגלי פועל בנושק הנגד-טנקי היחידתי — כווקות, פיאטים, רדניט, בקבוקי מולוטוב וכד. בהגנה האקטיבית של הרגלים נגד השריון מבחינים בארבע מצבים טיפוסיים :

(א) מארבים אנטי-טנקיים, משיטות וכד' (מאחורי קי האויב).

(ב) "דורקרב" עם הטנקים כאשר השריון מבחין במערך ההגנה של הרגלים ומנסה להשמידו.

(ג) הפעלת הרגלים במערך האנטי-טנקי הכללי ע"י מאר-בים באזור הקדמי ובעומק המערך.

(ד) השתתפות הרגלים בניתוק הטנקים מן החי"ר המלווה אותם, בידודם של הטנקים והכחדתם של שריוני האויב בשלב נסיגתם. אכן, מכל האמור לעיל מסתמנות לגבי ההגנה :

(א) מערך הגנה עמוק הנפרש על פני זירת המלחמה כולה (והיוצא מזה : שילוב הצבא הסדיר וההגנה המרחבית).

(ב) ההכרח להעלות את כושרו של החיל הרגלי להלחם בשריון באמצעי הוא.

על-מנת לעשות את הרגלי ללוחם נגד-טנקים מעולה, יש הכרח לשים את הדגש על אימונו ללחימה בשריון, ולהעלות את נושא האימון הנ"ט לפחות. לדרגת כל אימון אחר.

אימון הרגלי ללחימה נ"ט — האימון הבסיסי הגיתן לחייל הרגלי מוגבל במידה רבה לחדר ההרצאות ולשטח המחנה.

השלב החשוב ביותר באימונו מתחיל בהצטרפותו ליחידה. בידי היחידה אפשרות גדולה יותר לפתח את תכונות המש-

מעת והחברות, וכן הזדמנות שאין דומה לה לטיפוח אומץ וסבילות. ביחידה יש לתת לחייל הרגלי את עיקר אימונו בלחימה בשריון. אימון זה יעשה בצורת פעולות לחימה זעירה, ועיקר תפקידו יהיה לעשות מהחיל "צייד-טנקים"

מעולה. בראש וראשונה יש לאמן את החיל להתגבר על "אימת-הטנק". "אימת-הטנק", כמו כל פחד, יסודה בחוסר ידיעה ; לכן יש להדגיש — בעת האימון — את חסרונותיו של הטנק :

(א) רואים ושומעים אותו בקלות (בשעה שהוא בעצמו עיוור-למחצה וחרש).

(ב) הוא פחות גמיש מאשר חיל הרגלים בניצול סוגי מחסה בשטח.

(ג) הטנק מוגבל בכושר העבירות שלו : הוא אינו יכול לנוע בשטחים שונים, בהם יכול לנוע הרגלי.

(ד) אישן של הטנק מפורזת ואינה מדויקת כשהוא בתנועה, ואם הוא נעצר — הוא עצמו משמש מטרה טובה להגנה הנ"ט.

(ה) לכלי נשקו של הטנק שטח מת ניכר : אין אפשרות להפעיל את כלי הנשק לשטח הנמצא בסמוך לטנק עצמו.

(ו) קל להצית את הטנק, כי הוא נושא עמו חומרים רגישים לאש. המסקנה : לרגלי הפוגש בטנקים שתי אפשר-

ויות : (1) לברוח ולהתגלות וע"י כך ליהרג ; (2) לתפוש מחסה ולתקוף את הטנק תוך ניצול חולשותיו.

את החייל הרגלי יש לאמן :

א. — לדעת להשתמש בכלי הנשק הנ"ט היחידתיים. אימון זה כולל את כל כלי הנשק הנ"ט של חיל הרגלים — תפעול ומטותים.

ב. — לחפור שוחה אישית ולהשאר בה כאשר טנק עובר מעליו ולזרוק בקבוק מולוטוב על חלקו האחורי.

ג. — להשתמש בחומרי חבלה (כולל מוגריים ורימונים דביקים).

ד. — לנצל את פני השטח לשם התקרבות לעבר הטנק והשמדתו (דבר זה לומד החיל באימון הפרט, אך יש לתזור עליו תוך הדגשת הלחימה הנ"ט).

ה. — ללמד את החיל כי כאשר אין לרשותו נשק נ"ט, יש לירות בנושק הקל שבידו (רובים ומקלעים) על החי"ר הנלווה לשריון וע"י כך לאלץ את השריון לסגת.

על-מנת שיוכל החייל הרגלי לבצע את הלחימה הנ"ט, יש לספק בו את התכונות הבאות :

(א) אומץ לב — מצוי כמעט בכל אדם וניתן לטפחו ע"י אימון טוב, הקניית בטחון בשמוש בנושק והזדהות עם מטרת המלחמה.

(ב) יוזמה — אשר תושג ע"י הטלת אחריות נרחבת לתת לחייל עצמו לברור לו את הדרכים לביצוע התפקיד המוטל עליו). לשם השגת יוזמה יש להשתמש בגורם רב השפעה נוסף — הציון לשבח.

(ג) רוח-ציות — נטפח בחייל ע"י טיפוח "רוח-היחידה" (שהיא עצמה מושגת ע"י התחרות בריאה בין היחידות),

הוי חברתי, ועי כך שנחדיר להכרתו של החייל הפרט, כי הוא תלוי בחבריו בצות (חבריו הם המחפים עליו שעה שהוא מתקרב לטנק!).

(ד) כושר גופני, סבילות והתמדה — יושגו ע"י אימון ממושך ומודרג "שיטת השבירה" שיש משתמשים בה, גורמת לתוצאה הפוכה — חוסר בטחון עצמי ויאוש).

(ה) יציבות הנפשית של החיל הפרט תושג ע"י אימון במצבים השונים בהם הוא עלול להמצא. כשיוכח החייל כי

על אף הומרת המצב, קיימת בידו אפשרות לפעולה — נשיג גם תכונה זו.

אימון שוח לכל אנשי הכתה והמחלקה, או אימון חוליות מיוחדות? כל חייל ללא יוצא מן הכלל צריך לעבור את האימון הנ"ט בשלמותו (בדיוק כשם שכל חייל בכתה ובמח"ל לקה אומן במקלע או במרגמה 52 מ"מ ובכל זאת ישנה תולית מקלע ומרגמה) ונוסף על כך יש לבחור חיילים לחוליות מיוחדות — "ציידים-טנקים", אשר יאומנו אימון נ"ט כנייל וכן יהיה צורך להקדיש להם זמן נוסף לאימון נ"ט.

חוליות צייד-הטנקים יאומנו אימון יסודי יותר בחבלה והנדסה ועזרה, ובכל האימון הנ"ט הרגיל יוקצו להם שעות אימונים רבות יותר — כמובן תוך גיוון, ולא חזרה בלבד על מה שלמדו במסגרת הכתה. חוליות אלה תצטרכנה להתאמן בחלק מהאימונים במסגרת החוליה עצמה, על מנת לטפח בין אנשיהן רוח-צוות ובטחון — אך היות וצייד הטנקים קים לוחמים במסגרת המערך הנ"ט הכללי של המוצב או המתחם אליו הם משתייכים, הרי יש לשלב אימונים אלה באימון הרגיל של היחידה (בהגנה!).

כן תצטרכנה חוליות צייד הטנקים לחזור מדי פעם בפעם על אימון הנ"ט, וזאת כדי לרענן את ידיעותיהם ולשמור על כושר ביצוע טוב.

מה הסימנים והתכונות אשר לפיהם יש לבחור אנשים מתאימים לחוליות צייד הטנקים? מרוע אנשים אחדים נלח"מים בגבורה, בעוד אחרים רועדים מפחד? מחקר מיוחד, אשר נערך ע"י "יחידת חקר האדם" בצבא ארצות הברית ניסה לענות לשאלה זו. המחקר נערך בין ותקי הקרבות בקוריאה, ובוצע על פי עדויות של החיילים, אשר ציינו אחדים מבין חבריהם בתור "לוחמים" ואחרים — בתור "לא לוחמים". תוצאות המחקר היו:

(א) "הלוחם" גיחן בתפיסה והבנה רבה יותר, הוא מיטיב להשתמש בכושר התפיסה שלו והוא בעל כושר מנהיגות.
(ב) הוא מגלה יותר קשיחות גברית; הוא פחות מעורן ורגיש.

(ג) הוא יציב יותר מבחינה נפשית.

(ד) הוא מגלה יותר אחריות חברתית וסובלנות. בהשוואה לטיפוס ה"לא לוחם" — הגו בעל שיווי משקל, אישיות מוצקת ותקיפות אופי. לו בגרות רבה יותר, והוא עצמאי יותר.

אין ספק שלמחקר מעין זה ישנה חשיבות יוצאת מן הכלל לגבי בחירת חיילים לחוליות מיוחדות ללחימה בשריון. אן לנו בטחון כי תכונות אלה בלבד יקבעו את בחירת האנשים, אולם יש במסקנות מחקר זה משום קרמנחה.

סיכום

1. מגמת שריון האויב — הכרעה מהירה במקום מלחמת התשה.

2. מגמת ההגנה הנ"ט — הקהיית "להבה-חנית" של השריון התוקף וניתוקה מדרג ההבטחה והניצול, ומהדרג הלוגיסטי שלה.

3. אמצעי ההגנה — מכשולים טבעיים ומלאכותיים, מי קוש, מחסומים ותבלות בדרכים, תותחים או משחיתי טנקים.

4. לכל האמצעים האלה יש ערך אך ורק בשילובם במערכת צפויה של אי התנגדות של חיל הרגלים.

5. לשם כך יש ליצור אי התנגדות לכל עומק זירת המלחמה ע"י שילוב הצבא בהגנה המרחבית.

6. אימון שוח לכל חיילי הכתה והמחלקה בלחימה נגד טנקים.

7. נוסף לאימון הנ"ט הרגיל — יצירת חוליות צייד-טנקים מיוחדות, אשר תקבלנה אימון נוסף.

8. התכונות, אותן יש לטפח ברגלי כהונה ללחימה נגד טנקים: אומץ-לב, יוזמה, רוח-צוות, כושר-רגפני וסבילות ויציבות נפשית.

9. חיילים לחוליות צייד-הטנקים יש לבחור מבין אלה, אשר הצליחו במיוחד לסגל לעצמם את התכונות הנ"ל.

אכן ע"י אימון כל אנשי חיל-הרגלים לעמידה בפני שריון וללחימה בו, וגם ע"י יצירת חוליות מיוחדות של "צייד טנקים" ניצור לנו כלי רבי-עוצמה כנגד כל שריון אויב ב"סיכובי-השני" — באם יבוא.

סגן-משנה יעקב יצחקי

תחרות רשימות מס. II

עם סיום "תחרות הצעדה" הראשונה של צה"ל, מוצג הנושא הבא לתחרות-הרשימות:

1. מה, לדעתך, התכלית שאליה יש לשאוף, ואותה יש להשיג, בטיפוח כושר ההליכה בקרב: (א) יחידות הרגלים, (ב) יחידות שדה, (ג) יחידות שירותים, (ד) בציבור האזרחי, בכל עונות השנה.
2. מהי הדרך הטובה לטפח את כושר ההליכה: (א) ביחידות-רגלים, (ב) ביחידות שירותים, (ג) ביחידות שירותים, (ד) בציבור האזרחי, בכל עונות השנה.

הקורא! לתחרות תכנסנה אותן הרשימות שתגענה למערכת (ת.ד. 168, ת"א) עד יום 15.9.56.